

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

2. SKUPINA: SREDNJI I RANI NOVI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2016. / 2017.

ČETVRTAK, 11. SVIBNJA 2017.

10:00 – 11:00

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

_____
(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan.

Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora

1. Kome je car Anastazije I. dodijelio titulu počasnog konzula?

- a. Pipinu Malom
- b. Karlu Velikom
- c. Meroveju
- d. Klodvigu

1	
---	--

2. U doba kojeg hrvatskog vladara nastaje prikazani povijesni spomenik?

- a. Zvonimir
- b. Petar Krešimir IV.
- c. Muncimir
- d. Tomislav

1	
---	--

3. Koji je kralj pokrenuo čak dva križarska pohoda?

- a. Luj IX. Sveti
- b. Filip II. August
- c. Rikard I. Lavlje Srce
- d. Andrija II.

1	
---	--

4. U kojem gradu je sazvan prvi staleški sabor slavonskog plemstva 1273. godine?

- a. Križevci
- b. Zagreb
- c. Vukovar
- d. Osijek

1	
---	--

5. Kako su se nazivali mali zemljišni posjedi u Osmanskom Carstvu?

- a. timar
- b. has
- c. zeamet
- d. nahija

1	
---	--

6. Od koliko je dijelova nastalo Đurđevačko vlastelinstvo kakvo poznajemo od 15. stoljeća?

- a. 2
- b. 3
- c. 4
- d. 5

1	
---	--

7. Što predstavlja spomenik prikazan na slici?

- a. nadgrobni spomenik
- b. kraljevski prijestol
- c. sudačku stolicu
- d. privilegij uklesan u kamenu

1	
---	--

8. Koji je poznati moreplovac ocean između Azije i Amerika prozvao Tihi ocean ili Pacifik?

- a. Vasco da Gama
- b. Kristofor Kolumbo
- c. Amerigo Vespucci
- d. Ferdinand Magellan

1	
---	--

9. U kojem gradu se nalaze posmrtni ostaci urtonika Petra Zrinskog i Fran Krste Frankapana?

- a. Ozalj
- b. Bečko Novo Mjesto
- c. Zagreb
- d. Čakovec

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda na lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Vesnikatima Đurđevačko-prodaviskog vlastelinstva pridružite pripadajuća naselja u 16. stoljeću.

3	
---	--

1. ____ vesnikat Struga

2. ____ vesnikat Prikraj

3. ____ vesnikat Gorbonokfew

a) Kučekovec

b) Prodaviz

c) Ložanec

d) Valentovci

e) Đurđevac

f) Hotova

11. Gradovima pridružite kulturno povijesne spomenike.

3	
---	--

1. ____ Dubrovnik

2. ____ Stari Grad

3. ____ Šibenik

a) Katedrala sv. Jakova

b) Katedrala sv. Lovre

c) Palača Divona

d) Dvorac Eltz

e) Ljetnikovac Tvrdalj

f) Palača Čipiko

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima

12. Kako se zvao ninski biskup iz vremena kneza Branimira?

1	
---	--

_____

13. Koje godine je Hugues de Payens osnovao viteški red *siromašnih Kristovih vitezova*?

1	
---	--

_____

14. Kojemu je srpskom vladaru papa Honorije III. 1217. poslao kraljevske insignije?

1	
---	--

_____

15. Tko je izumio tiskarski stroj s pomičnim slovima?

1	
---	--

_____

16. Koje se godine prvi put javlja đurđevečko naselje Prodavez kao posjed?

1	
---	--

_____

17. Tko je 1415. utemeljio prvu pomorsku školu na svijetu?

1	
---	--

_____

18. Kako je bilo pravo ime vođe seljačke bune 1573. godine?

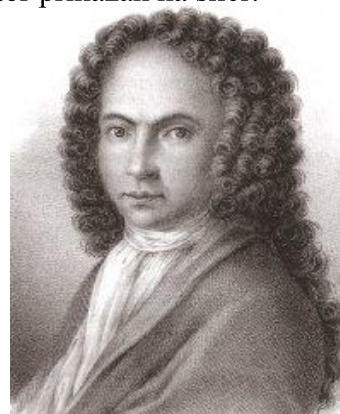
1	
---	--

_____

19. Navedite naslov povijesnog viteško-junačkog epa čiji je autor prikazan na slici?

1	
---	--

_____

20. Koji je ruski vladar uspio zagospodariti obalama Baltičkog mora?

1	
---	--

_____

IV. U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredajte sljedeće događaje.

2	
---	--

- _____ Velikovaradinski mir
- _____ Mir u Srijemskim Karlovcima
- _____ Vašvarski mir
- _____ Požarevački mir

22. Kronološki poredajte događaje iz prošlosti geografskih otkrića.

2	
---	--

- _____ osvajanje države Azteka
- _____ oplovljen Rt dobre nade
- _____ okončano prvo putovanje oko svijeta
- _____ osvajanje carstva Inka

23. Kronološki poredajte sljedeće vlasnike Đurđevačkog vlastelinstva.

2	
---	--

- _____ Corrado sin Harmecha
- _____ magistar Tiburcije
- _____ ban Mikac
- _____ župan Toma

V. U sljedećim zadacima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Koji niz određuje točan kronološki sljedećih mongolskih vladara:

1	
---	--

- a. Ogotaj → Temudžin → Timur Lenk → Kublaj
- b. Kublaj → Ogotaj → Temudžin → Timur Lenk
- c. Temudžin → Ogotaj → Kublaj → Timur Lenk
- d. Temudžin → Kublaj → Ogotaj → Timur Lenk

25. Koji niz određuje točan kronološki niz sljedećih događaja iz povijesti 1526./1527:

- a. ugarski staleži biraju Ivana Zapolju za kralja → ugarski staleži biraju Ferdinanda Habsburškog za kralja → hrvatski staleži biraju Ferdinanda Habsburškog za kralja → slavonski staleži biraju Ivana Zapolju za kralja
- b. hrvatski staleži biraju Ferdinanda Habsburškog za kralja → ugarski staleži biraju Ivana Zapolju za kralja → slavonski staleži biraju Ivana Zapolju za kralja. → ugarski staleži biraju Ferdinanda Habsburškog za kralja
- c. ugarski staleži biraju Ferdinanda Habsburškog za kralja → hrvatski staleži biraju Ferdinanda Habsburškog za kralja → slavonski staleži biraju Ivana Zapolju za kralja → ugarski staleži biraju Ivana Zapolju za kralja
- d. ugarski staleži biraju Ivana Zapolju za kralja → hrvatski staleži biraju Ferdinanda Habsburškog za kralja → ugarski staleži biraju Ferdinanda Habsburškog za kralja → slavonski staleži biraju Ivana Zapolju za kraljac

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

„... Umiranje u Sieni je počelo u svibnju. Bilo je okrutno i strašno ... Zaraženi je umro gotovo odmah ... Otac je napuštao dijete, žena muža, brat brata ... Članovi domaćinstva pokapali su svoje umrle u zajedničke grobnice bez svećenika, bez obreda, bez crkvenog zvona ... I tako su umirale stotine. Danju i noću ... A Nije bilo nikoga tko bi plakao za umrlima, jer sve je čekala smrt ...“

- a) Kako se naziva velika epidemija opisana u gore navedenom tekstu?

1	
---	--

_____

- b) Kako se zvao talijanski pisac koji je u svom narativnom djelu iz 1353. dočarao duh vremena kada je ova epidemija harala Firencom?

1	
---	--

_____

- c) Koji je narod neopravdano i često bio optuživan za širenje ove epidemije?

1	
---	--

_____

27. Pozorno proučite prikazani povijesni spomenik i odgovorite na postavljena pitanja.

a) U kojem gradu se nalazi gore prikazani povijesni spomenik?

1	
---	--

_____

b) U kojem stoljeću je podignut gore prikazani povijesni spomenik?

1	
---	--

_____

c) U čast kojeg vladara je podignut gore prikazani povijesni spomenik?

1	
---	--

_____

28. Pomoću sljedećeg povijesnog izvora odgovorite na pitanja.

„Moje drago serce. Nimaj se žalostiti sverhu ovoga moga pisma, niti burkati. Polag Božjega dokončanja sutra o desete ore budu mene glavu sekli, i tulikajše naukupe tvojemu bratcu. Danas smo jedan od drugoga serčeno prošćenje uzeli. Zato jemljem ja sada po ovom listu i od tebe jedan vekovečni valete, Tebe proseči, ako sam te u čem zbanuval, aliti se u čemu zameril (koje ja dobro znam) i oprosti mi. Budi Bog hvaljen, ja sam k smerti dobro pripravan, niti se plašim. Ja se ufam u Boga vsemogućega, koji me je na ovom svitu ponizil, da se tulikajše mene hoće smilovati, i ja ga budem molil i prosil (komu sutra dojt u fam se), da se mi naukupe pred njegovim svetim thronušem u diki vekovečne sastanemo. Veče ništar ne znam ti pisati, niti za sina, niti za druga dokončanja našega siromaštva, ja sam vse na volju Božju ostavil. Ti se ništar ne žalosti, ar je to tak moralo biti. ... Naj te Gospodin Bog s moju kčerjum Auroru Veroniku blagoslovi.“

a) Tko je autor ovog povijesnog izvora / pisma?

1	
---	--

---

b) Kome je upućeno ovo pismo?

1	
---	--

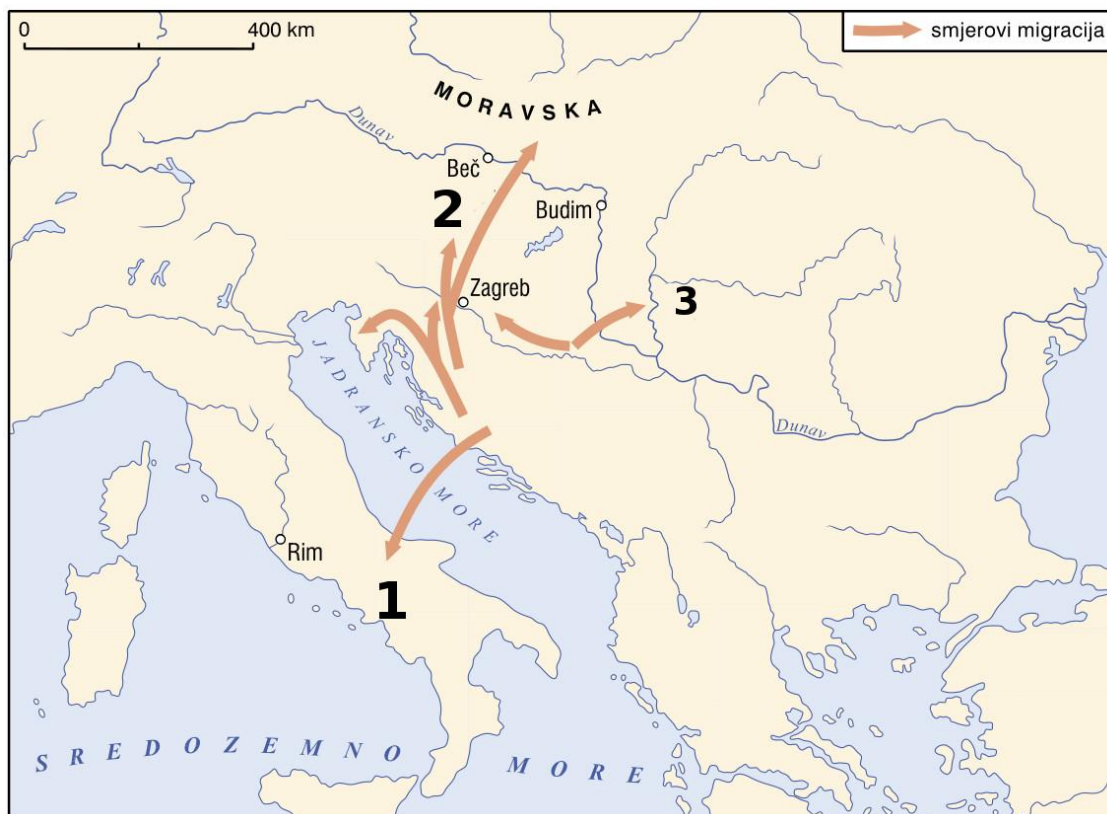
c) Tko je „bratac“ koji se spominje u pismu?

1	
---	--

VII. Pozorno pogledajte prikazane povijesne zemljovide i odgovorite na postavljena pitanja.

29. Odgovorite na sljedeća pitanja vezano za kartu iseljavanja hrvatskog stanovništva pred osmanskom opasnošću

a) Koje je ime talijanske pokrajine prikazane na karti brojem 1?

1	
---	--

_____

b) Koje je ime austrijske pokrajine prikazane na karti brojem 2?

1	
---	--

_____

c) Koje je ime srbijanske pokrajine prikazane na karti brojem 3?

1	
---	--

_____

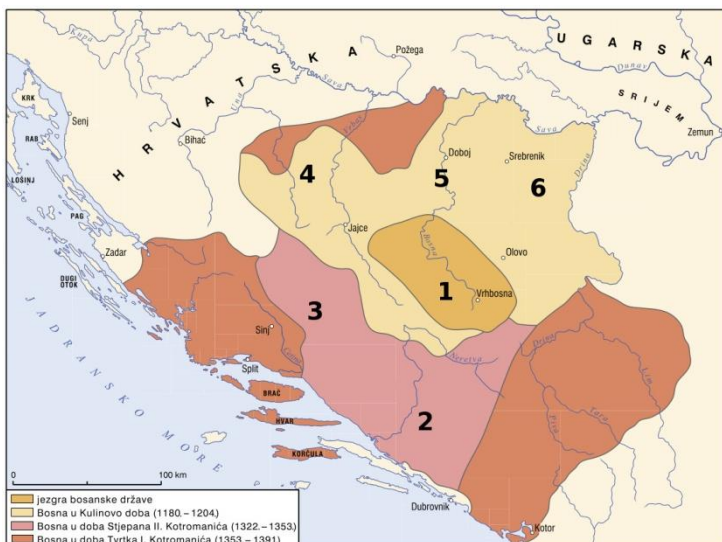
30. Odgovorite na sljedeća pitanja:

- a) Kako se nazivao dio srednjovjekovne Bosne označen brojem 2 na karti?

1	
---	--

- b) Kako se nazivao dio srednjovjekovne Bosne označen brojem 4 na karti?

1	
---	--

- c) Kako se nazivao dio srednjovjekovne Bosne označen brojem 6 na karti?

1	
---	--

31. Odgovorite na sljedeća pitanja:

- a) Kome je pripadao dio imanja *Oxzeu Zenth Gerg* označen brojem 1 na karti?

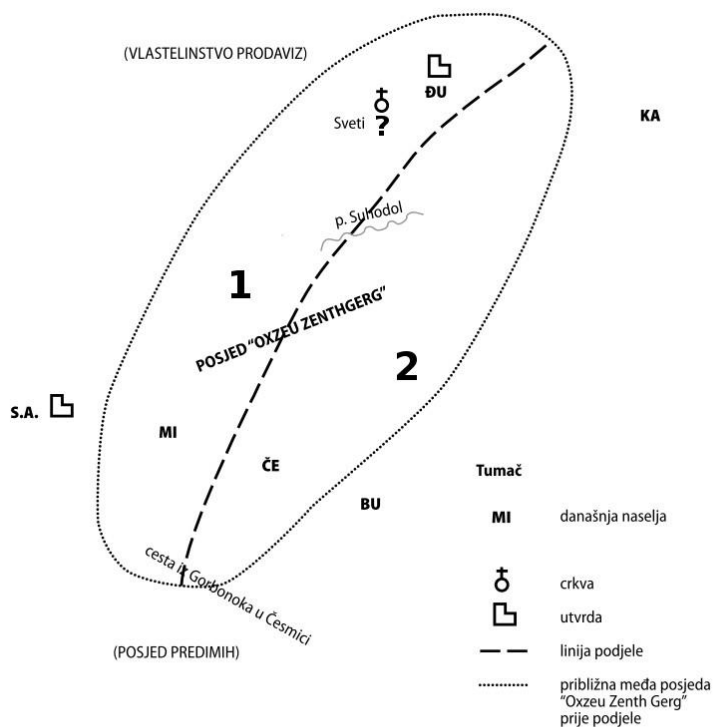
1	
---	--

- b) Kome je pripadao dio imanja *Oxzeu Zenth Gerg* označen brojem 2 na karti?

1	
---	--

- c) Koji se svetac skriva u imenu ovog vlastelinstva (crkvice označena upitnikom na karti)?

1	
---	--

Karta 15.
Podjela posjeda "Oxzeu Zenth Gerg" iz oko 1237. g.